

Страшко Ольга Владленівна,

курсант четвертого курсу факультету
ФПФОДР Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Коваленко Андрій Васильович,

кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ БЮДЖЕТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ З УРАХУВАННЯМ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ

У бюджетній системі України постійно виникають відносини між бюджетами різних рівнів і видів. На сьогодні питання децентралізації бюджетної системи України є дуже актуальним, оскільки фінансова децентралізація є однією з фундаментальних умов незалежності та життєздатності органів місцевої влади: децентралізація процесів ухвалення рішень збільшує можливості участі місцевої влади у розвитку підконтрольної їй території[1].

Якщо ж розглядати бюджетну систему України у практичній площині, то на сучасному етапі розвитку економіки характерним є ряд проблем, які потребують вирішення з боку органів державної влади та місцевого самоврядування.

Так, зокрема, серед проблем виділяють:

1. Високий рівень централізації коштів у Державному бюджеті, що не є ефективним і ставить під загрозу функціонування місцевих бюджетів. Місцеві бюджети відчують брак коштів, а більшість видатків як раз здійснюється на місцях. Вирішити дану проблему можливо шляхом встановлення децентралізованого управління бюджетними коштами та перетворити місцеві бюджети на ефективний інструмент соціально-економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць[2].

2. Нераціональний розподіл грошових ресурсів між ланками бюджетної системи.

3. Недостатній контроль за цільовим і ефективним використанням бюджетних коштів.

4. Проблема законодавчого закріплення видатків, спрямованих на соціальний захист населення.

5. Неповне відображення в бюджеті доходів, які одержують бюджетні установи, органи виконавчої влади від використання власності та здійснення позабюджетної діяльності, що створює систему не контрольованості щодо використання коштів та майна [3].

Ми вважаємо, що для вирішення даних проблем доречним буде звернутись до досвіду організації бюджетної системи країн із унітарним устроєм, яка є аналогічною в Україні. Так, наприклад, бюджетна система Великобританії складається з державного та місцевих бюджетів. При цьому через державний бюджет розподіляється близько 40% національного доходу країни. На відміну від України, бюджет Великобританії формується на три роки на основі середньострокових програм економічного розвитку країни в поєднанні з окремими відомчими програмами, що розробляються на рік. Особливістю бюджетної системи Великобританії є те, що частка місцевих бюджетів у бюджетній системі Великобританії складає близько 30 %, а це досить високий показник, враховуючи адміністративно-територіальний устрій

держави.

Кожна ланка бюджетної системи функціонує автономно. Головну роль у фінансовій системі відіграє державний бюджет що складається із консолідованого фонду та національного фонду запозичень. Основним напрямком витрат є витрати на соціальне забезпечення (близько 35%), охорона здоров'я, освіта, підтримка правопорядку. Основна частина видатків фінансується із консолідованого фонду (98%), що формується переважно податковими надходженнями (95%) [4].

Необхідно відмітити, що уряд Грузії прийняв за основу вдосконалювати місцеві бюджети: надавши їм більш ширші права і автономність. Для покращення співпраці місцевих органів самоврядування з урядом були прийняті зміни у бюджетному процесі. Головною задачею уряд вбачав надання більших повноважень місцевим органам самоврядування і виділення додаткових коштів для реалізації державних програм, які потребували місцеві органи влади. Профіцит місцевих бюджетів призвів до сильної економіки держави [5,с.128].

Таким чином, враховуючи досвід зарубіжних країн, можна виділити наступні шляхи вдосконалення бюджетної системи України:

1. Встановити децентралізоване управління бюджетними коштами та перетворити місцеві бюджети на ефективний інструмент соціально-економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць [2]. Надати більших повноважень місцевим бюджетам і зменшення бюджетної централізації до оптимального значення.

2. Необхідно розробити і запровадити систему фінансового вирівнювання, яка передбачатиме процедури погодження з місцевим самоврядуванням у справі перерозподілу фінансових ресурсів [6].

3. Для економічного зростання економіки, державі необхідно стабілізувати бюджет. Для стабілізації бюджету України потрібно скоротити витрати і відповідно можна буде зменшити податкове навантаження [5,с.129].

4. Вдосконалити інституційну та правову базу функціонування бюджетної системи [7,с.138]. Внести зміни у Бюджетний кодекс України та інші нормативно-правові акти.

Бібліографічні посилання:

1. Голишевська Л.В., Бондар А.П. Стан та розвиток бюджетної системи України/Л.В.Голишевська, А.П.Бондар.–[Електронний ресурс].–Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=40046>
2. Дроздовська, О. С. Бюджетний устрій держави та особливості його формування в Україні [Електронний ресурс]: дисертаційна робота / О. С. Дроздовська. — Режим доступу: <http://disser.com.ua/content/239658.html>.
3. <http://uareferat.com/%D0%91%D1%8E%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D1%82%D0%BD%D0%B0%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B0%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%B8%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83>
4. Виноградня В.М. Особливості функціонування фінансових систем в країнах з ринковою економікою/В.М.Виноградня// Економічний вісник університету. - 2013. - Вип. 20(1). - С. 199-205. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/escvu_2013_20\(1\)_41](http://nbuv.gov.ua/UJRN/escvu_2013_20(1)_41)
5. Чекановський В.П. Світовий досвід реформування бюджетних систем зарубіжних країн та шляхи його впровадження в Україну/В.П.Чекановський//Економіка та держава.–№10.–2015р.–С.127-129

6. Журавель В.В. Зарубіжний досвід фінансового регулювання розвитку регіону.–[Електронний ресурс].–Режим доступу: eprints.kname.edu.ua/42952/1/Zgyravel.pdf
7. Роменська К.М. Зарубіжний досвід бюджетного регулювання/К.М.Роменська//Дніпропетровська державна фінансова академія.–2010р.–С.132-139

Чернишов Глеб Валентинович,
курсант четвертого курсу факультету
ФПФОДР Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник:
Коваленко Андрій Васильович,
кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ

СУДОВО-ЕКОНОМІЧНА ЕКСПЕРТИЗА

У забезпеченні збереження майна всіх форм власності велику роль відіграє принцип невідворотності покарання, який вимагає обов'язкового розслідування кожного злочину. Реалізація цього принципу передбачає також максимальне використання під час розслідування спеціальних знань у галузі економіки, що зумовлює необхідність призначення експертизи. Використання висновків експерта у сукупності з іншими доказами у справі дає змогу повніше виявити факти зловживання посадових осіб, нестачі та надлишки матеріальних цінностей і грошових коштів, а також обставини, що сприяють учиненню злочинів.

При багатогалузевості застосування спеціальних знань, вирішуваних при цьому питань, для експертизи характерні загальні принципові положення. По-перше, високий ступінь професіоналізму і компетентності експерта; по-друге, незалежність і об'єктивність експерта; по-третє, законність дій експерта і науковість досліджень та обґрунтованість висновків.

Ухвалення законів України «Про судову експертизу», «Про наукову і науково-технічну експертизу» та інших створює реальні можливості використання всіх досягнень науки в діяльності установ влади, державного управління, правоохоронних органів для захисту прав громадян та інтересів держави, зміцнення правопорядку і законності.

Проведення судово-економічних експертиз є однією з форм використання спеціальних економічних знань у кримінальному судочинстві і має важливе значення для досудового розслідування злочинів і судового розгляду в кримінальних провадженнях. Результати економічного дослідження у вигляді Висновку експерта є одним із джерел доказів у кримінальному провадженні, яке має об'єктивний характер і відображає кореляційні зв'язки з метою кримінального процесу – встановлення об'єктивної істини у конкретному кримінальному провадженні та його вирішення по суті. Судово-економічна експертиза, як і будь-яка інша судова експертиза, призначається органами досудового розслідування чи судом для вирішення завдань, пов'язаних з предметом доказування.

Важливе значення має цей вид судових експертиз і для цивільного судочинства. У справах про встановлення цін на продукцію (товари), а також тарифів на послуги (виконання робіт), якщо зазначені ціни і тарифи